

гальному навчальному навантаженні учнів певну кількість годин (орієнтовно 10–15%) для факультативних занять, індивідуальних консультацій, спецкурсів за вибором учнів, завдяки яким відбуватиметься персоналізація освітньої траєкторії здобувача освіти. Цей складник не обов'язково може бути пов'язаний зі специфікою змісту обраного профілю. Наприклад, учень, що обрав фізико-математичний профіль, може факультативно вдосконалювати свої знання з української або англійської мови, а ті, хто здобуває освіту за одним з гуманітарних профілів, може розширити свою компетентність у галузі інформаційних технологій. Перелік і зміст факультативних курсів формує заклад освіти. Загалом навчальний час, передбачений для оволодіння змістом інваріантного загальноосвітнього складника і профільного навчання, повинен розподілитися у відношенні 50/50 % упродовж трьох років з можливим варіюванням у той чи інший бік залежно від року навчання.

Отже, відповідно до запропонованого структурування освітніх галузей маємо шість обов'язкових навчальних предметів і принаймні шість загальноосвітніх предметів/інтегрованих курсів, які обов'язково обирає заклад освіти при створенні власної освітньої програми. Це уможливує реалізацію стратегічної функції профільної середньої освіти — задоволення освітніх потреб і запитів здобувачів освіти відповідно до їхніх нахилів, здібностей, подальших життєвих планів.

Використані джерела

Кабінет Міністрів України (2016). Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р., № 988. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>

Кремень, В. Г., Топузов, О. М., Лященко, О. І., Мальований, Ю. І., Засєкіна, Т. М. (2023). Профільна середня освіта: концептуальні засади для Нової української школи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 5(2), 1-8. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5201>

ДЕМОКРАТИЧНА ОСВІТА У ДЕМОКРАТИЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЄС: ВИКЛИКИ ТА ДІЇ

Максименко Оксана,

кандидат педагогічних наук, доцент
науковий співробітник,

Інститут педагогіки НАПН України,
Київ, Україна

osmaksku@ukr.net

Демократичні процеси рухають освітнє середовище та спільноти ЄС шляхом подальших змін, що вимагає подолання виникаючих суперечностей задля забезпечення рівних умов «свободи поглядів, інклюзії та толерантності». Загальна мета

дій полягає у захисті прав людини, розвитку фундаментальної місії освіти та підтримці культури демократії у європейських суспільствах (Council of Europe, 2023a).

Виклики сьогодення, які постають перед школами, є викликами для демократичних суспільств; це — соціально-економічна криза, міграція, інформаційний безлад, зростання і прояви нетерпимості, агресивні протиправні дії (насильницький екстремізм та радикалізація, що веде до тероризму).

На рівні школи для держав-членів Ради Європи одна з ключових проблем полягає у вирішенні питань, що стосуються школярів та їхніх родин, а звідси і проблеми наявності спеціалістів у сфері освіти та безпеки, з обов'язковим збереженням за цих умов основних демократичних цінностей європейської освіти. За цих обставин школи започатковують розв'язання, розробляють рішення, випробовують та адаптують практики, які стають визначними для життя і поетапної розбудови демократичного суспільства в цілому шляхом підготовки поколінь до демократичного життя. Визнання пріоритетності освіти у цьому питанні підтверджується багаторічною роботою Ради Європи у сфері формування демократичної освітньої політики та впровадження успішних і актуальних практик.

З огляду на нагальні виклики вбачається, що демократія має бути частиною повсякденного життя кожного громадянина ще зі шкільної освіти. Життєва дієва демократія має бути умовою для існування культури демократії у цілому. Спираючись на передові практики у громадах, у родинях і школах, розвиток культури демократії розглядається через ставлення та поведінку, які є першочерговими для функціонування демократичних інститутів та законів.

Для розбудови демократичної культури необхідним є набуття здобувачами компетентностей на відповідному рівні освіти для подальшої їх реалізації у суспільствах. Структура рамки компетентностей для демократичної культури, яка вперше визначає основні цінності, навички, ставлення, знання та розуміння, які потрібні кожному громадянину, щоб бути активним у демократичному суспільстві, складається з 20 компетентностей та дескрипторів, які можуть бути використані з відповідною корекцією у системі освіти, а саме: початковій та середній школах, професійно-технічній та вищій (Council of Europe, 2023a).

На рівні школи у рамках проєкту «Вільно говорити – безпечно навчатися», (2022 р.) здійснюється надання інструментів, а також можливостей для демонстрації та подальшої роботи над розбудовою і підтримкою демократичної культури в Європі наступними шляхами, а саме:

- створити мережу демократичних шкіл, визнаних Радою Європи;
- визначити успішні демократичні практики, щоб показати, як школи переходять від теорії та політики до втілення практики;
 - допомогти школам реалізувати проєкти та ініціативи, які сприяють інклюзії та свободі слова у безпечному навчальному середовищі;
 - підтримувати використання на практиці рамки компетенцій для демократичної культури;
 - подальший розвиток демократичної участі та компетенції дітей і молоді;

- розширення можливостей шкіл для вирішення ключових завдань у класі, використовуючи як наявні звичні, так і нові інструменти;
- сприяти обміну досвідом і надавати школам можливості для спілкування;
- підкреслити переваги для суспільства освіти з прав людини та громадянства в розбудові інклюзивних та стійких демократій (Council of Europe, 2023b).

Отже, на теренах ЄС відбувається розбудова демократичної культури через одночасний розвиток демократичної освіти та спільноти. Основними інструментами реалізації мети обрано сприяння формуванню у школярів компетентностей для демократичної культури в освіті, вивчення практик, допомога школам та розширення їх можливостей у втіленні обміну досвідом та комунікації на шляху до розбудови демократичного суспільства.

Використані джерела

Council of Europe. (2023a). Why a Project? Retrieved October 12, 2023, from <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/why-a-campaign>

Council of Europe. (2023b). What the Project does. Retrieved October 12, 2023, from <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/what-the-project-will-do>

ADVANTAGES OF USING AN ONLINE WHITEBOARD TO ENSURE THE EDUCATIONAL PROCESS IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS IN A MIXED LEARNING ENVIRONMENT

Malykhin Oleksandr,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Didactics Department
of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

 malykhinalex1972@gmail.com

Zahorulko Maryna,

Candidate of Pedagogical Sciences
Researcher of the Department of International Relations and Scientific
Cooperation of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

 zagorul_ko@urk.net

In modern world, at all stages of education, the traditional full-time form of organizing the educational process is combined with distance. The combination of full-time and distance education (which involves interaction in traditional full-time and virtual learning